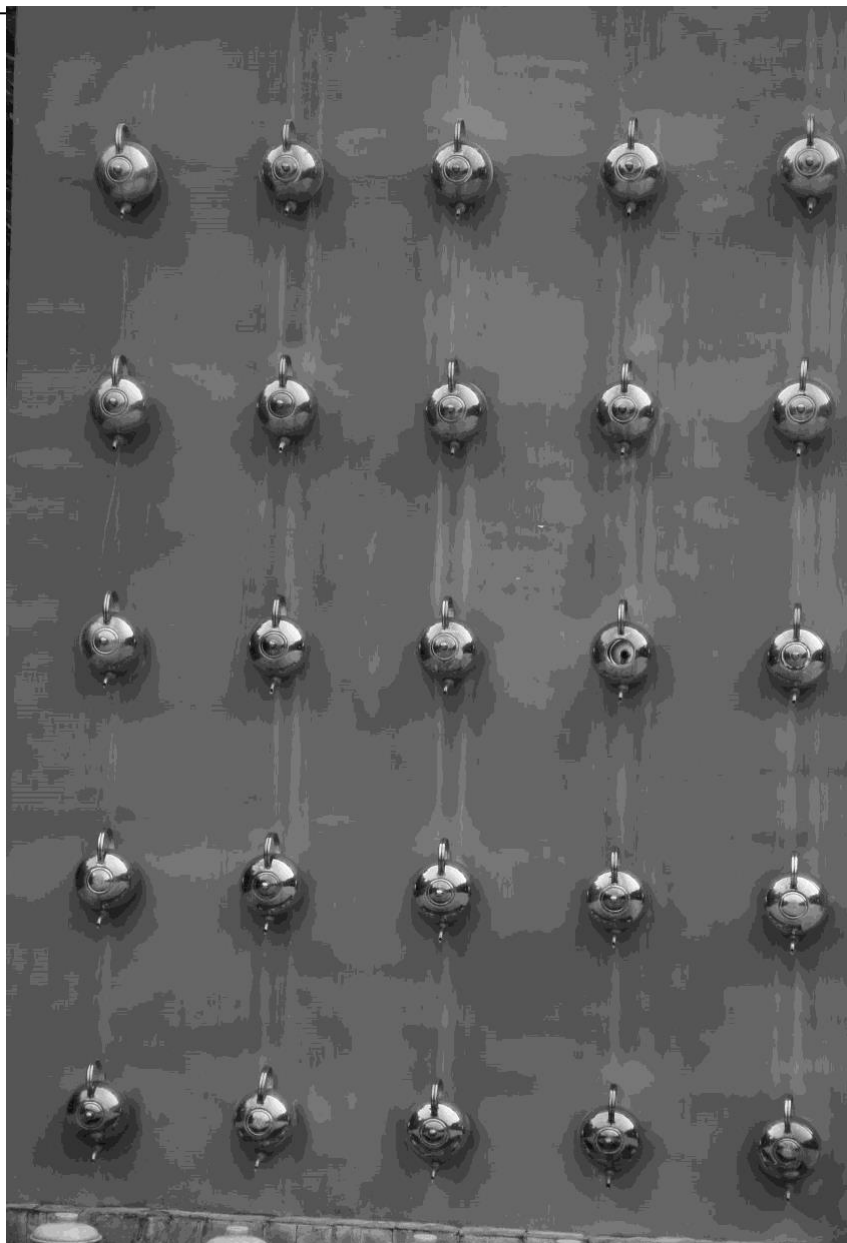

ISSN 2657-3318

MONITOR CHINY-BAŁKANY

LUTY 2020

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 17+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

LUTY 2020

1 lutego: Chorwacja wstrzymuje paczki pocztowe z ChRL.

Chorwacka poczta w wyniku wstrzymania lotów cargo przez KLM, Lufthansę oraz Turkish Airlines poinformowała, iż wstrzymuje dostarczanie paczek pochodzących z ChRL do odwołania. Decyzja ta wpisuje się działania mające zapobieżeniu rozprzestrzeniania się koronawirusa.

12 lutego: Xi Jinping gotów na podwyższenie kompleksowego partnerstwa strategicznego z Serbią.

Taką informację dla Aleksandara Vucicia w liście przekazanym przez ambasadora Chen Bo zamieścił Przewodniczący ChRL. Xi Jinping wspomina o zaufaniu i wdzięczności oraz zaangażowaniu Serbii w kwestii przestrzegania zasady jednych Chin. Vucić w komunikacie prasowym potwierdził gotowość do złożenia wizyty w ChRL w każdej chwili, aby udzielić poparcia przywódcom Chin.

12 lutego: grecka branża turystyczna odczuwa skutki epidemii koronawirusa.

W 2019 r. do Grecji przybyło około 200 tys. turystów z Chin, natomiast szacunki mówiły o 250 tys. turystów w 2020 r (zob. kom.).

14 lutego: Spotkanie Vucić-Wang w Monachium.

Charakter spotkania należy określić jako kurtuazyjny. W czasie Monachińskiej Konferencji Bezpieczeństwa serbski prezydent wraz z szefem chińskiej dyplomacji rozmawiali o przyjaznych stosunkach bilateralnych i potencjalnej współpracy w kwestii zwalczania epidemii koronawirusa w Chinach.

18 lutego: Haier zainwestuje w okręgu Prahova.

Jeden z największych producentów sprzętu AGD na świecie zainwestuje 50 mln EUR w budowę fabryki lodówek w miejscowości Aricestii Rahtivani. Chińska firma stworzy 500 nowych miejsc pracy a roczna wydajność firmy szacowana jest na produkcję 600 tys. urządzeń w skali roku. Według dostępnych danych za rok 2016, Haier miał 10% udziału w światowym rynku sprzętu AGD.

19 lutego: chińskie restrykcje turystyczne dotkliwe dla Serbii.

W wyniku epidemii koronawirusa, około 60% wszystkich rezerwacji turystycznych dokonanych przez obywateli ChRL zostało odwołanych bądź anulowanych w związku z

IVICA DACIC Z

WIZYTĄ W

CHINACH

Pierwszy wicepremier i minister spraw

zagranicznych Serbii

spotkał się w Pekinie ze swoim odpowiednikiem

Wang Yi. Dacic

podkreślił, iż jego wizyta

w trakcie epidemii

koronawirusa jest

potwierdzeniem

nadzwyczajnych i

strategicznych

stosunków pomiędzy

państwami a także

oznaką „stalowej”

przyjaźni obu krajów.

Dacic spotkał się

również z

wiceprzewodniczącym

ChRL – Wang

Qishanem.

wprowadzeniem ograniczeń przez chińskie władze. Straty finansowe są obecnie przedmiotem kalkulacji przez serbski rząd. Poza turystyką straty dotkną również przemysł motoryzacyjny. Fiat Chrysler Automobiles (FCA) przekazał informację, iż wstrzymuje działalność w serbskiej fabryce z powodu braku dostaw części pochodzących z Chin. Przypomnijmy, iż FCA jest drugim największym eksporterem na rynku serbskim. Według ministra turystyki Rasima Ljajica, rezerwacje obejmujące okres od drugiej połowy kwietnia nie zostały obecnie wycofane. Stanowi to kluczową informację dla branży turystycznej w Serbii, ponieważ przełom kwietnia i maja jest najpopularniejszym terminem z największą ilością chińskich turystów. Serbski rząd jest w trakcie opracowywania planu kryzysowego, który zakłada turystyczną promocję kraju w innych częściach globu, by choć w części zrekompensować straty.

20 lutego: Bułgaria wstrzymana ws. deportacji obywateli ChRL. Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu zabronił deportacji pięciu ujętych uchodźców do Chin. W uzasadnieniu ETPC wyraża obawy w kwestii zachowania przez władze ChRL podstawowych praw człowieka. Obywatele ChRL przekroczyli turecko-bułgarską granicę w lipcu 2017 r., występując o bułgarski azyl w grudniu tego samego roku. Wniosek mieszkańców prowincji Xinjiang został odrzucony przez bułgarskie władze. Właściwy dla Bułgarii organ ma trzy miesiące na odwołanie się od decyzji ETPC.

22 lutego: Serbia wspiera ChRL w zakresie walki z koronawirusem. Zastępca burmistrza Belgradu Goran Vesic podkreślił, iż mieszkańcy serbskiej stolicy są myślami z obywatelami Chin. Podczas koncertu dedykowanemu Chinom w Belgradzie, Vesic wyraził wsparcie słowami: „Będziemy zawsze po waszej stronie, abyście mogli przezwyciężyć te trudności. Kiedy Chiny mają się dobrze, Serbia również ma się dobrze”.

25 lutego: chińskie media odnotowały niekonstytucyjne działania w Rumunii. Rumuński Trybunał Konstytucyjny wydał oficjalne orzeczenie w sprawie powierzenia dotychczasowemu premierowi Ludwikowi Orbanowi misji utworzenia rządu. Według rumuńskiego TK, działanie Klausa Iohannisa było sprzeczne z ustawą zasadniczą. Rumuński prezydent ostatecznie mianował na premiera obecnego ministra finansów Florina Citu, który ma utworzyć rząd przejściowy, który powinien pełnić urząd do czasu wyborów parlamentarnych w listopadzie.

26 lutego: obywatele ChRL wracają do Czarnogóry na plac budowy. Jonuz Mujevic, dyrektor czarnogórskiego Monteput, które jest współodpowiedzialne za budowę autostrady Bar-Boljare przekazał informację, iż 400 pracowników China Road and Bridge Corporation pochodzących z Chin otrzymało pozwolenie władz na opuszczenie kraju. Lokalne media kwestionują tę decyzję, ponieważ w ich opinii CRBC nie zastosowało się do wszystkich zaleceń Instytutu Zdrowia Publicznego

Czarnogóry (IJZ). Pracownicy powracający na plac budowy mają zostać objęci 15-dniową kwarantanną.

26 lutego: Ivica Dacic z wizytą w Chinach. Pierwszy wicepremier i minister spraw zagranicznych Serbii spotkał się w Pekinie ze swoim odpowiednikiem Wang Yi. Dacic podkreślił, iż jego wizyta w trakcie epidemii koronawirusa jest potwierdzeniem nadzwyczajnych i strategicznych stosunków pomiędzy państwami a także oznaką „stalowej” przyjaźni obu krajów. Według zapewnień szefa serbskiej dyplomacji, kraj przekaże Chinom sprzęt medyczny, który ma zostać użyty w walce z koronawirusem. Dacic wyraził wdzięczność Chinom za poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej Serbii w kwestii Kosowa i Metohiji. Była to pierwsza wizyta zagranicznego polityka najwyższego szczebla od momentu wybuchu epidemii koronawirusa. Dacic odbył również spotkanie z wiceprzewodniczącym ChRL - Wang Qishanem.

28 lutego: Zijin Mining przedstawia projekcję zysków z działalności w Serbii na 2020 r. Zijin Bor Copper, spółka zależna od Zijin Mining szacuje, iż zysk w 2020 r. z tytułu działalności w Serbii wyniesie 8,5 mln USD.

KOMENTARZ

Grecki sektor turystyczny cierpi na rozprzestrzenianiu się koronawirusa. Według danych przekazanych przez branżę hotelarską w Grecji, anulacja rezerwacji na miesiące luty-marzec sięga 70%. Prezes Santorini Hoteliers Antonis Iliopoulos obawia się 100% anulowania rezerwacji w kwietniu. Główną przyczyną ma być wstrzymanie wydawania wiz podróżnym. Co więcej, sytuacja nie dotyczy wyłącznie turystów z Chin, ale również turystów innych narodowości, którzy w razie wcześniejszego przebywania tam Chińczyków odwołują swoje pobyty. Ze wstępnych szacunków wynika, iż branża turystyczna może liczyć na 10% straty z tegorocznych dochodów, co bezpośrednio odbije się na lokalnej gospodarce, przede wszystkim branży handlowej, transportowej oraz usługowej. Grecka branża hotelarska zwróciła się do rządu o pomoc w kwestii pokryciu strat. Air China odwołało wszystkie loty do Aten w okresie 17 lutego – 18 marca w celach zapobiegawczych rozprzestrzeniania się epidemii.

Serbskie władze konsekwentnie realizują strategię tzw. czterech filarów, tj. współpracy na najwyższym poziomie z Unią Europejską, USA, Rosją i Chinami. Niejednoznaczne znaki wysyłane przez serbską dyplomację są konsekwencją polityki zaproponowanej przez ówczesnego serbskiego prezydenta Borisa Tadicia w 2009 r. Przypomnijmy, iż wznowienie regularnego połączenia pomiędzy Belgradem a Prisztiną stanowi poważny krok w procesie normalizacji stosunków pomiędzy Kosowem a Serbią. Jest to niewątpliwym sukces amerykańskiej dyplomacji w regionie, który potencjalnie zbliża Serbię do włączenia państwa w struktury UE (szerzej:

FocusOSA #136: Działania Chin na Bałkanach). Wznowienie połączenia lotniczego warunkowane było zniesieniem 100-procentowego cła nałożonego przez Kosowo na produkty pochodzące z Serbii i Bośni i Hercegowiny. Okazuje się, iż premier Kosowa Albin Kurti podjął już odpowiednie kroki w celu zniesienia ww. ograniczeń w handlu.

Nadzieje na długo wyczekiwane zbliżenie Serbii i UE tonuje jednak fakt lutowej wizyty szefa serbskiej dyplomacji Ivicy Daciccia w Pekinie, gdzie spotkał się ze swoim odpowiednikiem Wang Yi oraz wiceprezydentem Wang Qishanem. Była to pierwsza wizyta zagranicznego dyplomaty od momentu gwałtownego rozprzestrzenienia się koronawirusa w ChRL. Ponadto, na marginesie Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa doszło do mniej formalnego spotkania prezydenta Aleksandara Vucicia z Wangiem Yi. Z oficjalnych informacji przekazanych mediom nie wynika, że temat połączenia lotniczego Belgradu i Prisztiny został poruszony w trakcie rozmów. Dodatkowo Serbia dokonała odbioru dwóch z sześciu zakupionych od Federacji Rosyjskiej zestawów przeciwlotniczych Pancyr-S1. W tekście Maksymiliana Dura na łamach portalu defence24.pl słusznie zauważono, iż serbskie władze zignorowały embargo wprowadzone przez USA i UE na rosyjskie uzbrojenie wprowadzone po aneksji Krymu przez Rosję.

Wydaje się zatem, iż Serbia w miarę postępującego zbliżenia z USA i UE będzie negocjowała i wdrażała w życie kolejne kontrakty z Chinami i Rosją. Należy się spodziewać, iż kolejne szczegóły współpracy serbsko-chińskiej i serbsko-rosyjskiej poznamy już niebawem. Ponadto USA (notabene wbrew stanowisku części szefów dyplomacji UE i co istotne Niemiec) będzie nalegać na zmianę przebiegu granic Serbii i Kosowa, umożliwiając Serbii kontrolę nad północnym Kosowem w zamian za Dolinę Preszewską (zamieszkaną przez etnicznych Albańczyków) na południu Serbii. W proces zaangażowany jest specjalny wysłannik USA ds. Bałkanów Zachodnich Matthew Palmer. Agencja prasowa Bloomberg w październiku 2019 r. sugerowała, iż w proces zamiany granic jest zaangażowany również Richard Grenell pełniący funkcję ambasadora USA w Niemczech. Jednak sam zainteresowany oskarżył redakcję i szerzenie nieprawdziwych informacji. Warto przypomnieć, iż Grenell został wcześniej mianowany przez Donalda Trumpa na specjalnego wysłannika ds. Serbii i Kosowa. Oficjalne stanowisko USA wyraża poparcie dla dalszego procesu negocjacji pomiędzy Serbią a Kosowem w tej kwestii. W tym kontekście istotnym jest głos niemieckiej dyplomacji, która wielokrotnie podkreśliła, iż takie rozwiązanie ponownie zdestabilizowałoby region Bałkanów Zachodnich i tym należy tłumaczyć oficjalny sprzeciw Grenella wobec doniesień Bloomberga. Turecki prorządowy serwis informacyjny Anadolu Agency donosi, iż prezydent Serbii Aleksandar Vucić otwarcie powiedział, iż uznanie Kosowa przez Serbię ma być „kwestią czasu – jeśli nie oficjalnie to przynajmniej w wymiarze praktycznym”. Innymi słowy Bałkany zyskują nową dynamikę i nie jest wykluczone, że rysują się dwa rywalizujące bloki: USA (bez sojuszników) oraz tandem chińsko-rosyjski.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

